

(Vervolg van blz 7)

2. De regionale verdeling van de vangsten van vis over de wereld is ongelijkmatig en deze situatie hangt van tal van factoren af, o.m. de historische ontwikkeling, de visrijdommen, de stand inzake visserij-techniek en verwerkingsmogelijkheden, de markttoestand, het bevolkingsaantal, de internationale politiek enz.

Uit tabel I kan de regionale verdeling en evolutie worden afgelezen.

De wereldvisvangst is voornamelijk in de landen van het noordelijk halfrond geconcentreerd. In 1973 werd ca 85 t.h. van de aanvoer door landen van het noordelijk halfrond gevangen en ca 15 t.h. van de vangsten werden door de landen uit het zuidelijk halfrond gerealiseerd.

Een vergelijking met de toestand in 1970 wijst uit dat deze verhouding in het voordeel van de landen van het noordelijk halfrond is geëvolueerd. In 1970 werd 72 t.h. door de landen van het noordelijk halfrond gevangen en 28 t.h. door

de landen van het zuidelijk halfrond.

Voor deze verschuiving is Peru verantwoordelijk. Dit land exploiteerde tot voor kort zijn rijke visgronden voor de produktie van vismeel, waarvan de export in belangrijke mate voor de veestapel in West-Europa was bestemd. Deze exploitatie werd nu aan banden gelegd en het begrip beheer is eveneens in Peru op de voorgrond gekomen.

In 1973 was de rangorde van de aanvoergebieden als volgt: Azië (46,0 t.h.) (Japan, China, India, Thailand), Europa (19,0 t.h.) (Noorwegen, Spanje, Denemarken, Groot-Brittannië), de U.S.S.R. (13,1 t.h.), Noord- en Centraal Amerika (7,5 t.h.) (U.S.A. en Canada), Afrika (7,3 t.h.) (Zuid-Afrika), Zuid-Amerika (6,5 t.h.) (Peru) en Oceanië (0,5 t.h.) (Australië).

Er is nog een andere regionale verdeling mogelijk, nl. volgens visserijgebied.

Tabel 2 vermeldt de vangstgegevens volgens visserijgebied.

Tabel 2 — Vangsten volgens visserijgebied, in mln t, 1970-73

Gebieden	1970	1971	1972	1973
Binnenwateren	9,0	9,6	9,6	9,8
Atlantische oceaan en aangrenzende wateren	23,9	23,7	24,5	25,6
Indische oceaan en aangrenzende wateren	2,4	2,7	2,4	2,7
Stille Oceaan en aangrenzende wateren	34,7	34,3	28,9	27,6
Totaal	70,0	70,2	65,5	65,7

De Stille Oceaan vormde in 1973 nog steeds het belangrijkste visserijgebied (42 t.h.) en de Atlantische Oceaan nam de tweede plaats (39 t.h.). De relatieve verhouding tussen beide gebieden heeft zich

evenwel tussen 1970 en 1973 enigszins gewijzigd; de verhouding Stille Oceaan - Atlantische Oceaan was in 1970 49-34 t.h.

Het relatieve aandeel van de Indische Oceaan en van de binnenwateren nam eveneens toe.

3. In tabel 3 zijn de vangsten van de belangrijkste soorten vervat.

Tabel 3 — Vangsten volgens soort, in mln t, 1970-73.

Soorten	1970	1971	1972	1973
Zoetwatervis	8,3	8,8	8,8	9,0
Steur, zalm, forel e.d.	3,0	3,1	3,3	3,4
Zeevis				
— Bot, heilbot, tong e.d.	1,3	1,4	1,3	1,2
— Kabeljauw, heek, schelvis e.d.	10,5	10,7	11,4	11,8
— Rode zeebaars, baars congeraal e.d.	3,8	3,9	3,8	3,9
— Horsmakreel, herder e.d.	2,4	3,0	2,8	3,4
— Haring, sardine, anjovis e.d.	21,4	19,5	13,0	11,1
— Tonijn, albikoor e.d.	1,6	1,6	1,6	1,7
— Makreel	3,1	3,2	3,1	3,3
— Haai, rog, vleet e.d.	0,5	0,5	0,5	0,6
— Andere	8,0	8,5	9,3	9,8
Schaaldieren	1,6	1,7	1,7	1,8
Weekdieren	3,3	3,2	3,5	3,4
Andere dieren en planten				
Totaal	70,0	70,2	65,5	65,7

Uit de tabel blijkt, dat de kabeljauwachtigen in 1973 de voornaamste groep zijn gaan vormen (18,0 t.h.). In vorige jaren was dit de groep van de haringachtigen (1970 30,6 t.h. en 1973 16,9 t.h.). Ook hier vormen de resultaten van de Peruviaanse visserij de verklaring van de evolutie.

Uit de twee verhoudingscijfers (18,0 t.h. en 16,9 t.h.) kan worden afgeleid, dat een beperkt aantal soorten het hoofdbestanddeel (ca 34,9 t.h.) van de vangsten uitmaken.

Bij de zeevissen hadden de zeebaars e.d. de derde rang met dan verder de groepen horsmakreel, makreel, makreel, tonijn, platvissen en haai.

De categorie zoetwatervissen bekleedde in 1973 de derde rang in de totale vangsten (13,7 t.h. van het totaal tegenover 11,9 t.h. in

1970); de groep steur, zalm e.d. had een aandeel van 5,2 t.h. (tegenover 4,3 t.h. in 1970).

De categorie schaaldieren (garnalen, krabben) vertegenwoordigde 2,7 t.h. van het totaal (2,3 t.h. in 1970) en de categorie weekdieren (pijlintvissen en inktvissen, kokkels, oesters, mosselen) 5,2 t.h. (4,7 t.h. in 1970).

X X X

We hebben gepoogd om aan de hand van FAO-cijfers een en ander over de visserij op wereldvlak te schetsen. We zijn er ons van bewust dat de cijfers geen inzicht geven in de economische situatie van de visserij in de verschillende landen. Maar dat de visserij toekomst heeft, staat o.i. als een paal stevig boven water.

P. HOVART

Bij een doop :

Van namen en nummers

Bij een doop van een schip hoort een naam: het is opvallend dat onder de vervoermiddelen alleen in Scheepvaart en Binnenvaart stelselmatig namen gegeven worden. Men heeft getracht deze traditie ook bij andere vervoermiddelen in te voeren. Namen werden gegeven aan vliegtuigen en lokomotieven. Maar het bleef bij uitzonderingen. Bij de schepen integendeel kan men zich moeilijk indenken dat eenheden in de vaart komen die geen naam dragen.

Ook de keus van de naam zelf steunt veelal op traditie. Als we de namen nagaan die in de laatste eeuw aan vissersvaartuigen gegeven werden, dan zien we telkens weer dezelfde namen terugkomen. Zeer populair is het noemen van een schip naar de voornaam van familieleden, meestal de kinderen van de reder. Vandaar namen als O.43 Cathérine, O.160 Léonie enz... die men reeds in de lijst van de visschersschepen van de vorige eeuw aantreft.

Dikwijls worden twee voornamen aan elkaar geklonken, zoals bij O.237 Nelly-Suzanne of O.266 Hector-Frans. Sommige reders hebben het tot drie voornamen gebracht, maar dan wordt dit vrij lang, zoals bij O.331 Nadine-Liliane-Josette.

De tendens voornamen te geven is in de laatste jaren ietwat afgezwakt. Meer in de mode (want ook daar bestaat een mode) is het

aan elkaar hechten van één lettergreep uit de naam van elk familieid. In sommige gevallen leidt dit dan tot een klankcombinatie die ietwat op het Chinees of een Bantoe-taal gaat gelijken en waarvan, behalve de reder of familieleden zelf, niemand meer weet wie daarmee bedoeld wordt.

Onder de eersten die met dit systeem begonnen, waren de gebroeders Seghers, Charles en Victor, die de O.335 de Charvie doopten. Sindsdien is de mode doorgedaan en is men tot woordvormingen met drie tot vier namen gekomen, zoals de O.114 Normanuwil, O.274 Lucali, O.123 Jami, Z.257 Dejacama.

Een handig reder uit Nieuwpoort heeft zelfs gevonden dat men de lettergrepen ook kan omdraaien als het ene schip dat Marlu heet geen reden is om het ander niet Lumar te dopen.

Vele rederijen volgen bij het geven van een naam veelal een systematische politiek. De Pêcheries à Vapeur hield het aanvankelijk bij de voornaam van de beheerders van de maatschappij: O.81 Emmanuel, O.89 Gerard. Alleen voor de voorzitter van de beheerraad werd een uitzondering gemaakt, die kreeg zijn naam voluit: O.85 President Stevens.

(Vervolg bl. 11)

(Vervolg van blz. 9)

Later zocht men het in de adellijke titels (Prince de Liège, Graaf van Vlaanderen) en na de oorlog 40-45 de serie geleerden (Marconi, Edison enz...).

De Oostendse Rederij bekende duidelijk kleur met de namen van socialistische voormannen: O.149 Emiel Vandervelde, O.158 Edouard Anseele, O.159 César De Paepe enz.. Toen na 1945 de Oostendse Rederij wat minder rood werd, moesten de socialistische voormannen het afleggen tegen figuren die in de tweede wereldoorlog een belangrijke rol hadden gespeeld: O.157 Winston Spencer Churchill, O.159 Franklin D. Roosevelt, O.333 Monty. Alleen de O.148 Captain Blondé liep daar wat verloren tussen al die grote staatslieden.

De Motorvisserij hield het bij de Vlaamse Schilders: O.293 Van Eyck, O.295 Memlinc, O.297 Rubens enz.. Traditie zat er alleszins in: dezelfde namen komen steeds terug. Het ware een interessante vraag voor een kwisprogramma over de zeevisserij hoeveel Rubens' de Motorvisserij heeft gehad of hoeveel John's bij de P.V. in de vaart waren. Het antwoord is 3 Rubens' en 4 John's.

Vershillende rederijen deden de grote broers uit de koopvaardij na. De rederij Brunet keek naar de Cunard White Star Line met de namen uitgaande op „ic”: O.108 Adriatic, N.117 Aziatic, Z.88 Atlantic enz.. Iedereen kent de „Belgian's” (Belgian Sailor, Lady en Skipper) naar het voorbeeld van de reeks Liberty-schepen door de Belgische Staat in 1945 aangekocht. Niet onaardig, maar zeker niet erg typisch Vlaams.

Trouwens, ook in het naamgeven speelt het taalprobleem een rol, zoals in alle zaken in ons land. Vroeger kwamen Franse namen veelvuldig voor: O.127 Ste Thérèse de Jésus, O.166 Bonne Espérance, enz.. Daarna ging de voorkeur naar het Engels: O.72 Sea Gull, Z.425 Research.

Zeer Vlaams klinken de namen van de Vlaamse banken die enkele Nieuwpoortse reders in de jongste jaren aan hun schepen gaven: N.41 Ter Streep, N.708 Ruytingen, enz.. Hoewel de Vlaamse zandbanken talrijk zijn, zijn er blijkbaar toch niet genoeg om de ganse Nieuwpoortse haven te bevolken. Hopelijk zal daarin geen beperking van de bloeiende Nieuwpoortse visserij liggen.

Opvallend is dat bitter weinig namen van visgronden aan de vissersschepen gegeven worden. Er is wel een O.170 Rockall geweest, en er zijn namen van lichtscheepen als Noordhinder en Westhinder die ook aangestreden kunnen aanduiden. Maar er is, bij mijn weten, nooit een reder geweest die zijn schip IJsland of Engels Hoofd, Witte Bank of Fladen doopte.

De Christen invloed op de namen valt niet te onderschatten. Bij reders zoals Raphaël Vercouter was dit een traditie: N.45 Hernieuwen in Christus, N.59 Getuigt in Christus. Eén van de eerste schepen van wijlen Henri Lambregt was de P.26 In Gods Naam. Sommige reders hebben dit op een geleerder wijze in het Latijn uitgedrukt: O.275 Deo Volente, Z.543 Volumtas Dei, enz.. Terloops gezegd, in die categorie waren er reders die op geen lekje verf zagen om de naam op het schip te

schilderen. Wie zegt beter dan B.29 Ste Marie Joseph protégé nous van K. Giese (26 letters) of O.73 Notre Dame de Perpétuel Secours van Ghys en Zonnekeyn (27 letters) ?

Er zijn namen van hoop, van vertrouwen in de toekomst, te beginnen met O.111 Tout va bien, over de Z.27 De Hopende Visscher naar het eenvoudige „De Hoop” waarvan op hetzelfde ogenblik twee schepen met die naam in de vaart waren, de O.155 en de Z.764.

Maar het meest spannend is de wedloop tussen de gebroeders en de gezusters. Wij hebben de Z.426 De Twee Gebroeders gehad van Jan Vantorre, de Z.65 De Drie Gebroeders van Jan Dobbelaere, de N.804 De Vijf Gebroeders van Louis Legein tot de Z.416 De Zes Gebroeders van Th. Van Wijsberghe. De gezusters hebben het niet zo ver gebracht: de N.706 De Drie Gezusters van Jac. Legein en de O.271 De Vier Gezusters van Laurent Verbiest. Maar de gebroeders en gezusters worden met een lengte geklopt door de N.27 De Zeven Kinderen van M. Beschuyt, behouden. Een oud bijgeloof wil dat het ongeluk bijbrengt de naam van een schip te wijzigen. Bewijzen kan men dit zeker niet. Verschillende schepen ondergingen een naamwijziging bij de verkoop en brachten de nieuwe eigenaars geluk en voorspoed. Schepen die hun naam behielden, stortten de nieuwe eigenaars in een even diepe put als de vorige eigenaars. Een algemene regel bestaat, vanzelfsprekend, niet.

Per slot van rekening, zoals Shakespeare zei, „Wat is in een naam ?” Vooral in de zeevisserij, waar de schepen meer met hun nummer worden aangeduid dan met hun naam.

Maar ook in de nummers ligt een traditie. Grote rederijen zoals P.V. of Motorvisserij, hebben er steeds op gestaan bepaalde nummers voor te behouden voor hun schepen. De P.V. had vooral de cijfers in de nummers tachtig, de Motorvisserij van 290 tot 300.

Hoezeer de reders soms houden aan een bepaald nummer blijkt uit enkele voorbeelden waar, soms na vele jaren, hetzelfde nummer weer aan een bepaalde rederij toegewezen wordt. Zo kan het zeker geen toeval zijn dat de „Coudekercke” van de gelijknamige rederij het nummer Z.499 draagt, vermits één van de eerste schepen van Eugeen Vlietinck, de promotor van deze rederij, het nummer Z.499 droeg. De eerste Z.499 Jean-Marcel werd in 1956 verkocht, de tweede Z.499 Coudekercke kwam in 1968 in de vaart.

Even treffend is het voorbeeld van de Nieuwpoortse reder Raphaël Vercouter die voor 1940 de N.45 Hernieuwen in Christus uitbaatte. Zijn zoon Michel kocht in 1974 de Heracles en die werd opnieuw de N.45. Andere voorbeelden zijn de Z.161 Ronny van Constant Pauwaert in 1955 verkocht; 10 jaar later kocht Pauwaert de Z.161 Knar. En Oscar Rappé bezat zowel de Z.30 Hubert-Elise als vele jaren later de Z.30 Westhinder.

Waaruit het besluit kan worden getrokken dat zelfs aan een nummer een sentimentele waarde kan vastzitten. Een verheugende vaststelling dat het prozaïsche leven van de visser toch een zeker sentiment niet uitsluit.

(Nadruk verboden)

Jan Yole

Waarheen met de vloot ?

Ook zonder de oliecrisis en de nasleep er van zou de internationale zeevisserij in dezelfde nauwe schoentjes zijn terecht gekomen als nu het geval is. Te veel vaartuigen zijn bedrijvig op dezelfde identieke visgronden. Dit leidt onvermijdelijk tot overbevissing. België ziet zijn vangsten van jaar tot jaar achteruitgaan. Bij onze buurlanden is het al niet veel beter.

De te verdelen koek is veel kleiner geworden. Nu er niet genoeg meer is voor iedereen, moest men noodgedwongen tot maatregelen overgaan. De Noord-Oost Atlantische Visserijcommissie (N.E.A.F.C. in het Engels) is aangesteld tot „moeder van het huishouden” om te zorgen dat elkeen zijn stuk van de taart krijgt, elk volgens zijn behoeften en vermogens. Zo ontstonden de kwoteringen of kwota, waarmee dit jaar van wal gestoken werd.

Met die kwota valt het nogal mee. Voorlopig althans. Met de dalende vangsten, tot nog toe in 1975 aangeland, moet dit jaar geen uitputting van de kwota worden verwacht, noch voor de platvis (tong en schol), noch voor de ronde Noordzeevis (kabeljauw, schelvis en wijting).

Maar het kan in de toekomst anders worden. De N.E.A.F.C. brengt in mei a.s. de nieuwe kwoteringvoorstellen voor 1976 ter tafel, en naar verluidt zullen de kwota voor volgend jaar een heel stuk beneden deze van 1975 liggen. Komt daarbij dat de kwota vastgelegd worden in verhouding tot de gemiddelde vangsten van de laatste tien jaar, waarbij voor ons land door de kleinere aanvoer van de laatste drie jaar en vooral van 1974 ons aandeel procentsgewijs nog zal afnemen.

Men moet dus niet verwachten dat de kwota in de eerstkomende jaren zullen afgeschaft of verruimd worden. Er mag intengendeel meer gerekend worden dat nog andere vissoorten op deze manier zullen dienen beschermd te worden.

Overbevissing is evenwel niet de enige aanleiding tot het opleggen van vangstbeperkingen. De vrije visserij ter zee wordt hoe langer hoe meer belemmerd door de totstandbrenging van voorbehouden visserijzones tot ver in zee. Meer en meer landen met visrijke wateren willen alleenheerser worden over een brede zone voor hun kusten. Oorspronkelijk deed deze tendens zich alleen in Zuid-Amerika en in Azië voor, doch ook West-Europese landen, zoals IJsland, Noorwegen en Groot-Brittannië zijn nu van deze gedachte bezeten.

De Verenigde Naties pogen op dit gebied tot internationale afspraken te komen, maar de achtereenvolgende konferenties van Caracas en Genève leverden nog geen concrete resultaten op. Hoe dan ook met of zonder overeenkomst, kan nu al gesteld worden dat voorbehouden visserijzones van 50 en van 200 zeemijlen ook in onze kotreien weldra een feit zullen zijn.

Zo staat het zo goed als vast dat Noorwegen binnenkort tot 50 mijl uitbreidt en IJsland tot 200 mijl. Ook Groot-Brittannië zal de 200 mijlen invoeren, maar wil, met het oog op het EEG-referendum, nog eerst even de kat uit de boom kijken alvorens een definitieve beslissing te nemen. Doch dit uitstel zal zeker geen afstel worden.

(Vervolg blz 13)